

ωσις τοῦ ἰδίου λέγουσα, ὅτι «Τὸ κλειδοκύμβαλον τοῦτο ἤκουσε τὰς προτροπὰς τῶν φίλων μου, εἶδε τὰ δάκρυα μου, γινώσκει τὰς διαψευθείσας ἐλπίδας μου, τοὺς λαμπροὺς μου θριάμβους. Γνωρίζει ὡσαύτως καὶ τ' ἀνεπιτυχῆ ἔργα μου. Ἐν αὐτῷ κατῴκει τὸ ἀριστοτεχνικὸν πνεῦμα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ σαδίου μου.» Ἴσως καὶ πολλοὺς εἶχε τοὺς φθονοῦντας ὁ διαπρεπὴς οὗτος μουσικοδιδάσκαλος καὶ διὰ τοῦτο ἐνταῦθα φαίνεται τὴν λύπη αὐτοῦ.

Τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ Δονιζέττη ὑπῆρξε τὸ «Don Sebastiano», ὅπερ παρεστάθη ἐν Παρισίοις τὸ 1843, ὅτε κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔπαθε τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἀσθένειαν τῆς τρέλλας καὶ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 8 ἀπριλίου 1848.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 ἡ. ὀκτωβρίου 1881.

ΜΑΣΙΓΚΑ Τ. ΛΑΖΑΡΕΤΟΥ

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΘΜΕΝΟΥ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

«Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

Ὁ μέγας τῆς περιπατητικῆς φιλοσοφίας ἡγήτωρ, ὁ Σταγειρίτης φιλόσοφος τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ὑπαρξίν ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὄντων ἀνερευνήσας, καὶ τὴν σύστασιν περαιτέρω καὶ τὰς φυσικὰς ἀρχὰς καὶ κλίσεις τοῦ ἀνθρώπου ἐπισταμένως μελετήσας, ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τῆς ἐπιβοηθείας καὶ ἀλληλεπιδράσεως τῶν ἐν τοῖς οὖσιν ἀρχῶν καὶ δυνάμεων εἰς τὸ εἶναι, παρήχθησαν καὶ συντηροῦνται πρὸς ἄλληλα τὰ δημιουργήματα ἅπαντα, διαγεγραμμένην τινὰ λειτουργίαν ἐν σχέσει πρὸς τὸν παγκόσμιον νόμον ἀπ' ἀλλήλων διαφυλάττοντα. Ἐντεῦθεν ὁ μέγας θετικὸς φιλόσοφος, περὶ τοῦ ἀνθρώπου φιλοσοφῶν καὶ ὑψηλὸν τινὰ ἐν αὐτῷ σκοπὸν διαγνοὺς, ἀπεφάνητο ὅτι ὁρος καὶ συν-

θήκη ἀναγκαία πρὸς ὑπαρξιν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐστὶ τὸ ζῆν τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ ἐπικοινωνίᾳ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐδογματίσεν εἰπὼν ὅτι «ὁ ἄνθρωπος φύσει ζῶον κοινωνικόν ἐστὶ».

Ἡ ἀρχὴ λοιπὸν αὕτη, ἡ συστηματοποιοῦσα τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν λόγον τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπάρξεως αὐτοῦ καθορίζουσα, καὶ ἀνακηρύττουσα τοῦτον, ὄντα ἡθικὸν ὄν, φύσει κεκτημένον ἰκανότητα πρὸς τὴν ἐκυτοῦ τελειοποίησιν, αὕτη τίθησι τὸν ἄνθρωπον ἐν σχέσει δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων, τὸ μὲν πρὸς ἑαυτὸν, τὸ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐπικοινωνίαν ἐν ἣ τυχχάνει. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ σχέσει ταύτῃ φυσικῶς ἔμελλε νὰ παρουσιασθῶσιν ἰκανότητες, διστελλόμεναι ἀπ' ἀλλήλων, τινὲς μὲν αὐτῶν οὕτως, τινὲς δὲ πάλιν κατὰ τρόπον ἕτερον, ἵνα ἔρη τὰς ἐντεῦθεν ἀνωμαλίας καὶ ἀνισότητος καὶ συνεπῶς καταστήσῃ λυσιτελεῖ τὴν τοιαύτην ἐπικοινωνίαν, ἄλλως τε καὶ ἐφικτὴν καὶ δυνατὴν τὴν ἰσορροπίαν ἢ ἄπειρος Σοφία τοῦ Δημιουργοῦ ἐνεφύτευσε ἐφ' ἑνὸς ἐκάστου ἀνθρώπου τὴν καρδίαν τὴν κορωνίδα τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀγάπην, ἐμπνεύσας συγχρόνως ἐν αὐτῇ τὴν φυσικὴν ἐκείνην ροπὴν τοῦ αἰσθάνεσθαι συντριβὴν καὶ συμπάθειαν ἐν ταῖς τῶν ἄλλων δυστυχίαις καὶ περιστάσεσιν. Ἐντεῦθεν ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀγαθοποιΐα, ὧν περ καὶ τὰ ὀνόματα μόνον ἠδύνουσι τὴν ἀκοήν καὶ θεῖαν τινὰ ἀγαλλίασιν διαχέουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ, οὗτοι παρίστανται ὡς βουλὴ τοῦ Θεοῦ καὶ νόμος αἰώνιος ἀμφιλαφῶς ἀνυψούμενος ἐν τῇ ἐκάστου συνειδήσει.

Τὸ φυσικὸν τοῦτο ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου ἐνυπάρχον αἰσθημα, δι' οὗ εὐήμεροῦσι λαοὶ, καὶ ἀναδεικνύονται ἔθνη, καὶ πόλεις ὀχυραὶ καθίστανται καὶ θρόνοι καὶ δυναστεῖαι, φυσικῶς σθένος καὶ ρώμην προσκτῶνται, ἀπ' αἰῶνος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ βαρὺν καὶ ἐπιμενίδειον ὕπνον ὑπνώττον, ἐξήγειρε καὶ ὡς ὄρον ὑπάρξεως καὶ εὐδαιμονίας τῶν κοινωνιῶν ἐν γένει ἀνεκήρυξεν ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος ἐν Ἰουδαίᾳ Διδάσκαλος εἰπὼν τὸ «ἀγαπάτε ἀλλήλους». Τὸ μέγα τοῦτο δόγμα, ὅπερ, διαλαθὼν τὴν ἀνθρωπότητα, ἔμελλε διὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας νὰ ἀποβῆ τὸ σύμβολον τῆς ἀναγνωρίσεως, ὡς τῶν πάντων ἀνθρώπων φύσει ἀδελφῶν ὄντων ἐπὶ

τῆς γῆς, καθιέρωσε τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν εὐποιῖαν καὶ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς εἰς ὕψος ἠθικοῦ νόμου διὰ πάντα ἄνθρωπον. Πόσον ἐπιχαρίτως καὶ εὐκρινῶς διετύπωσε ὁ θεὸς τοῦ Εὐαγγελίου Διδάσκαλος τὴν θεόδοτον ταύτην ἀρχὴν τοῦ εὐεργετεῖν τὸν πλησίον ἐν τῷ ὑποδείγματι, ὑπὲρ ὑπέβαλε τῷ νομικῷ τῆς Ἰουδαϊκῆς σχολῆς πρὸς μίμησιν, εἰπὼν « Ἄνθρωπός τις κατέβαινε ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχὼ καὶ λησταὶς περιέπεσε, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα· κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινε ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἔλθων καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν εἰς τὸ ἴδιον κτήνος, τὸν ἤγαγεν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὐρίον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπεσάντος εἰς τοὺς ληστές; ὁ δὲ εἶπεν, ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, πορεύσει, καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως» (Λουκ. Κεφ. 4 30-8). Ἄλλὰ καὶ ὅλον τὸ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ στάδιον σημεῖον καὶ σύμβολον ἀείποτε εἶχε ταύτην τὴν ἀρχὴν, ὑπὲρ ἧς ἐπὶ τέλους καὶ ἀπέθανε τὸν μαρτυρικώτατον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θάνατον. Ἡ Ἄγαθοποιεῖα λοιπὸν καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς Φιλανθρωπία, αἵτινες κεῖνται ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ ἐν ταῖς ἐπικοινωνίαις τοῦ ἀνθρώπου δίχην συνθηκῶν ἐξασφαλιζουσῶν τὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν καὶ εὐημερίαν ἐπισημοποιηθεῖσαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὡς εἶδος, ἐν τῇ νεοδημιτῶ ἐκκλησίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτοὶ οἱ Ἀπόστολοι τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πάντες, τὸ ὕψος τῆς ἐννοίας ταύτης κατανόησαντες, ὡς ἀρχὴν πρωτίστην ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν εἶχον τὴν τοῦ πλησίον εὐεργεσίαν. Γνωστὸν ὅτι ἐκ τῆς ἱστορίας, καθιέρωσαν ἄνδρας εἰδικούς, τὴν φροντίδα ἔχοντας, ἵνα περιποιῶνται τοὺς ἀσθενεῖς, ἵνα θεραπεύωσι τοὺς πάσχοντας, ἵνα ἀνακουφίζωσι τοὺς ἀδυνάτους καὶ τεθλιμμένους, καὶ τέλος πάντων τοὺς ὀπωσθήποτε ἐκ τῶν ἀτυ-

χημάτων και αντιπνοῶν πνοῶν τῶν ἀνέμων τοῦ βίου καταπιεζομένους εὐεργετῶσι.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προσελήφθησαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ και γυναῖκες διακόνισσαι, σεμνῶ πρόθῳ πρὸς τὸ εὐεργετεῖν τὸν πλησίον ἀγόμεναι, ἵνα κάλλιον και προσηκόντως ἐξυπηρετῆται ἡ φιλανθρωπία και πολλαπλασιάζεται τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν.

— Ὅσημέραι ἐν ταῖς διαφόροις ἐπικρατείαις τῆς Ἑσπερίας ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἀναφαίνεται τάσις τις πρὸς ἐπαναφορὰν και ἐγκαθίδρυσιν τοῦ τάγματος τούτου τῶν φιλανθρώπων γυναικῶν ἐν ταῖς αὐτῶν χριστιανικαῖς κοινότησι. Νῦν δὲ μάλιστα πλείσται τοιαῦται τῆς εὐποιίας ἰέρεται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ποδηγετούμεναι, ἀνὰ τὴν οἰκουμένην δισκορπισμέναι τυγχάνουσι, ἀόκνως δὲ, και μετὰ ζήλου παντοίας τῷ πλησίον ἀγαθοεργίας ἐπιδαψιλεύουσι.

Μόνη δὲ ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία, ἐν ἣ ἀπαντᾶται πρότερον ὑφισταμένον μέχρι πολλῶν ἑκατονταετηρίδων, μειονεκτεῖ σήμερον τούτου τοῦ ποικιλοτρόπως ἐπωφελοῦς εὐεργετήματος, οὕτινος ὄμως τὴν ἔλλειψιν, μὴ διαφυγόν τὸ εὐεργετικώτατον ὄμμα τῆς σεπτῆς ἡμῶν ἀνάσσης, ἐπέσπευσε σταθερῶ τῷ φρονήματι και διαπύρῳ τῷ ζήλῳ κατὰ πρωτοβουλίαν τελεσφόρως ν' ἀναπληρώση. Διότι τὸ ἤδη ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς μεταξύ τῆς Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν και τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς λαμπρῶς και ἐπιμελημένως ἀνεγειρόμενον φιλανθρωπικὸν κατὰστημα ὁ «Εὐαγγελισμὸς» προσεπωνυμούμενον, τοῦτον τὸν ἀληθῶς ἄγιον σκοπὸν προτίθεται νὰ ἐξυπηρετήση.

Ἐν αὐτῷ θὰ εὐρίσκωσιν ἄσυλον και θὰ ὑπερασπίζονται μετὰ χριστιανικῆς ἀγάπης και αὐταπαρνήσεως, οἱ ὑπὸ τῆς ἀσθενείας και τῆς δυστυχίας σκληρῶς καταδικώμενοι, ἀπόκληροι πένητες ἀδελφοὶ ἡμῶν. Ἐν αὐτῷ θὰ περιβάλλονται νοσηλευόμενοι, ὡς οἶόν τε οἰκείως οἱ ἐγκαταλιμπανόμενοι ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν τρικυμιῶν τοῦ βίου εἰς τὰς ὁδοὺς ὅμοιοι ἡμῶν, ἔρημοι, ἀπροστάτετοι και μακρὰν πάσης βοηθείας και παρηγορίας συγγενῶν οἰκείων και φίλων.

Ἐκτός δὲ τούτου ἐν αὐτῷ μέλλουσιν ἐπιτηδεύειν ἢ ἐκγυμνάζονται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν νοσοκόμοι, Ἕλλητιδες διακόνισσαι, ὅπως ὧσιν ἀποχρώντως ἰκανὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐν ταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ τῆς ἐλληνικῆς γῆς ἢ εὐεργετῶσι τοὺς ἀσθενεῖς. Αὐταὶ ἐν αὐτῷ θὰ καταρτίζονται εὐμεθόδως, ὅπως ὑπερασπίζονται τὸν ἐθνισμόν καὶ τὴν θρησκείαν ἑλληνικῶν τιῶν οἰκογενειῶν, καὶ θὰ στηρίζουσι τὰ ἀσθενέστερα τοῦ οἰκείου αὐτῶν φύλου πλάσματα, ἵνα μὴ κρύφα τε καὶ λεληθότως γίνονται σπαράγματα τῶν ἐκάστοτε ἀγρίων δυνάμεων τῶν διαφόρων προπαγανδῶν.

Τοιοῦτον λοιπὸν σκοπὸν πρόκειται ἢ ἐκπληρώσει τὸ ἐν λόγῳ καθιδρυόμενον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. θεραπευτήριον.

Καὶ ἦν τῷ ὄντι ἀπρέπεια ἢ Ἑλλάς, ἢ ἰδίως διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἢ πρώτη ἰδρύτρια τῶν φιλανθρωπῶν διακονισσῶν τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας ἢ ὑπολείπεται σήμερον τῶν ἄλλων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν τοῦ λοιποῦ κόσμου, πραττόντων χάριν εὐποιίας τοιαῦτα. Ἄλλως τε εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, αἵτινες; δικαίως καὶ οὐκ ἀπεικότως δύνανται ἢ ἔλθωσιν εἰς ἀντιπαράστασιν πρὸς τὰς νῦν εὐδαμονούσας μεγαλοπόλεις τῆς Ἑσπερίας ὡς πρὸς τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν πληθὺν τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, εἰς τὰς Ἀθήνας, λέγω, θὰ ἦτο ἀτημέλεια ἕως μεμφίμοιρος ἢ σερῶνται ἐνὸς τοιοῦτου καθιδρύματος, δυναμένου καὶ ἀνυσιμωτάτου ἢ ἀποβῆ, καὶ τιμὴν διηνεκῆ τῇ μεγαλοπρεπεῖ πρωτευσίῃ ἡμῶν ἢ περιάπτῃ. Διότι, ὡς περ αἱ ἀριστοτεχνικαὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομαὶ μιᾶς τινος πόλεως παρέχουσι τῷ εἰς αὐτὴν εἰσπορευομένῳ ξένῳ παρατηρητῇ ἀφορμῆς ἐνδόσιμον πλεῖστα περὶ τε τῆς εὐημερίας καὶ καλλισθησίας τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως; ἐκείνης ἢ διαλογίζηται, οὕτω καὶ ἢ ἐμφάνισις τοιοῦτων εὐεργετικῶν οἰκοδομῶν δύναται ἀείποτε ἢ χαρακτηρίσει τὸ ἀληθὲς ποιοῦν τῶν τε φρονημάτων καὶ διαθέσεων τῆς γεναιοψυχίας; ἐκείνων, τῶν συντελούντων πρὸς τὴν ἐγκριθρῶσιν καὶ ἐπωφελεῖ συντήρησιν αὐτῶν.

Ὡστε πρεπόντως ἢ τῶν Ἑλλήνων Βασιλίσσα δύναται ἢ ἐνασμενίζηται, ὅτι διὰ τῆς ἀπεριορίστου ἐφέσεως αὐτῆς πρὸς τὸ εὐεργετεῖν τὸν πλησίον, διὰ τῆς μεγαλοψυχίας αὐτῆς καὶ τῆς ἀόκνου δραστηριότητος (αἵτινες ἀρεταὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὴν ἀναμφιλέ-

κτως ὑπεράνω πάσης κοσμικῆς δόξης καὶ ἐξουσίας), ἀνεγείρεται ἐνταῦθα τὸ εἰρημένον εὐεργετικὸν οἰκοδόμημα.

Ἄλλὰ καὶ πάντες καὶ πᾶσαι, ὅσαι ἐπαινέτῳ πόνῳ καὶ συμπαθεῖ γνώμῃ ἐλκόμεναι, μοχθοῦσιν ὑπὲρ τούτου τοῦ φιλανθρωπικοῦ καθιδρύματος, ἔχουσι λόγον εὐλογοφανῆ νὰ μεγαλαυχῶσι. Διότι οἱ οὕτως καταγιόμενοι εἰς ἔργα τοιαῦτα προδίδουσι μεγαλοψυχίαν. Τὸ δὲ μεγαλόψυχον φρόνημα ἐστὶ τὸ διάδημα καὶ ὁ στολισμὸς πάσης ἀρετῆς. Σ.**

Σ.Π.Σ. Τὰς περὶ τοῦ ἐξόχου τούτου καθιδρύματος τῶν Διακονιστῶν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ὁ «Εὐαγγελισμὸς» σημειώσεις εὐγενῶς ἐχορήγησεν διὰ τὰς στήλας τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» ἀξιότιμος καὶ λίαν εὐπαίδευτος κυρία, ἧς δὲν δυνάμεθα ἵνα μὴ καὶ δημοσίᾳ τὴν ἀγαθὴν ἔφρασιν πρὸς τὸ ἔργον ἡμῶν εὐχαριστήσωμεν.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἐπάρχουσι κλίσεις καὶ αἰσθήματα τῆς καρδίας μυστηριώδη καὶ ἀνεξήγητα, ἰσχυρὰ καὶ γλυκύτατα ἅμα ὡς τὸ πατρικὸν φίλτρον, καὶ τρυφερὰ ὡς ὁ ἀγνὸς ἔρωρ. ΑΓΛΑΙΑ Χ. Δ.

Ἄν ἐγεννήθη τις εὐτυχῆς ἀς ἐπανελήθη ἐνωρὶς εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ τάφου, ἀποφεύγων οὕτω τὰ ἀπαραίτητα τῷ ἀνθρώπῳ πολύμορφα δεινά. Α. Χ. Δ.

Ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς ζωῆς εἰσὶν ἀπαραίτητοι δύο ὄροι, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ δράσις, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ καρδία ἐρημοῦται καὶ τὸ πνεῦμα παραλύει.

Ἡ μόνωσις, ἀνοίγει ἀμέτρητον εἰς τὴν ψυχὴν βάραθρον, ἔνθα ὁ νοῦς κρημνίζεται σκοτιδινητῶν. Μεταβάλλει καὶ τὴν Λατρία ἀκόμη αὐτὴν εἰς Βέρτερον.